

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szombat, április 9

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenegyedik évfolyamának második, ápril—juniusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 „ 50 kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.

Hírlapok nem adnak vissza.

KOLOZSVÁR, 1881. ápr. 8.

(L—t.) A szentpétervári két bomba robbanása még mindig visszahangzik Európázerte, s mint a bérzes vidék hegyfai egymásnak adják a kiáltás hangjait, úgy látszik, a diplomaták füle is még sokáig cseng a felség-gyilkos lövegek dördülésétől. A berlini határozat a gyanús emberek kiutasításáról; a londoni oroszokat sajtópör, az ott annyira szokatlán elfogatás kíséretében; a feltétel, melyhez Oroszország a romániai királyság elismerését kötötte; a Svájc ellen hangoztatott kényszer-eljárás elég hangosan beszélő jelek arra nézve, hogy az orosz kormány nemcsak Szentpétervart akarja katonai zárvonalával biztosítani, hanem a zárvonalat az egész Európára szeretné kiterjeszteni. Már hangzik is, hogy III. Sándor csár semmit sem tud arról a német-gyűlöletről, mely Alexander Alexandrovics trónörökös oly fennen hangoztatott sajtósága lett volna s a német trónörökös szentpétervári nyilatkozata a két birodalom rendíthetetlen barátságáról megerősítést nyer a mai hírekben, hogy ha a három császár szövetsége nem is, de a két császár biztosítottan tekinthető.

Azt hisszük ugyan, hogy azok a következők, melyeket a bizonyonyal sokat mondó jelek összefoglalása útján a közvélemény nagy része vonni hajlandó, tulajdonul is messze mennek s a reactio általánossá válásától való félelem kísé korai, a mint az, az európai sajtóban nyilatkozik; mindazonáltal alig vonható kétségbe, hogy a diplomaták hajlama a népek megrendszabályozására csakugyan felkelhetett az utóbbi hetekben, és hogy lehetnek tanácsosok és fölmértóságok, a kik a fejedelmek életének biztosítását már nem is képzelték másként kivihetőnek, mint a rendőri szabályok szigorubba tétele és az egyéni szabadság megszorítása által.

Az is bizonyos, hogy az elméleti liberalizmus uralkodásának arany napjai mulótéiben vannak s ha még a whig Gladstone kormánya is olyan javaslatokkal és intézkedésekkel lép föl, a minők pár évűt előtt még a tory-kormányok megbuktatására is szolgáltak volna, a gyakorlati élet által szélsőségek pesimismusra hajló szemléből nem igen kecsesgötheti magát rózaszín remények által a jövőre nézve, hogy az európai államok az egyéni szabadság nehezen kivívott

intézményeit valami nagyon kiméletesen fogják az előzmények után érinteni.

És mégis, mindemellett, azt merjük hinni, hogy a reactiótól való félelem az a mérséke, mely mindenfelől nyilatkozik, nem elég alapos, és pedig azért, mert a népek fejlettsége teszi lehetetlenné, hogy az állam hatalom tulajdosan erőszakos eljáráshoz merjen folyamodni.

Merítjük a reményünket a historia tanúságaiból, melyek meggyőzhettek bennünket, hogy az állami hatalom jó része — bár nehéz áldozatok árán — a végén mégis átháramlott a népek kezébe s minden hatalom természetében rejlik, hogy kivívott előnyeit józantából ki nem bocsátja kezeiből.

A reactio oly mérvre, az egyéni szabadság biztosítékai az a megnyirbálása, a melytől a rémlátók már is félnek, másként be nem követhetnek, csak, ha a népek kivívott jogait erőszakkal próbálnák az állam hivatalos hatalmai visszaszerezni, s hogy ez jó és szép szerével meg nem történhetné, mindenki beláthatja, a ki tud valamit a historiából s aki valamennyire ösmeri az embert.

Semmi okunk, hogy ha magunknak vindicálunk ennyi belátást, miszerint kétségbevonjuk a belátás ugyan e mértékét az állam-hatalom tényleges kezeltében, annyival kevésbé, mivel ott van mindnyájunk előtt az élőpélda a meggyilkolt csárban s a nehéz convulsiók közt vergődő Oroszországban.

Mit ért a Bergek, Murawieffek és Lorisz Melikoffok minden erőszaka, vérontása és kegyetlenkedése? Elvezetett Oroszország mai állapotaihoz s az ember, ha valamivel vadabb és fejletlenebb is, de lényegében ugyanaz a Newa partján, mint a Themoz vidékein. Ellenben az alkotmányosan kormányzott népek körében biztosan pihen a fejedelmek s ha Anglia az imént a Manseon House fölröbbantás kísérletének hírére ébredt — maga szerepete magának az ir kényszer billet ezt a meglepetést.

A népek természet szerű fejlődésének szabad folyása nem rombol, csak épít; erőszakos gátak közé szorítására a legretentebb kitérőseket, pusztításokat idézi elő. Ezt az igazságot tudhatják s tudják a népek sorsát intéző hatalmak csak úgy, mint mi, közönséges emberek s ha pillanatokra feledek: a valóság keserű lezárókkal ébresztő föl önfeladásukból.

Ezért nem félünk mi a reactio általános uralomra kerülésétől az orosz kormány minden mesterkedése mellett is.

AZ „ELDORADÓ” KÖZELEBBRŐL TEKINTVE.

(T.) Hiszen szép az az „elvűség”, különösen pedig, ha nem tudjuk, hogy mi az elv; szép az a „demokrácia”, — de különösen szép, ha nem tudjuk, hogy

mr. Cooperhez, hogy megnézzem mennyire van öltözékével. Trudka kiment, magára hagyva Szullivánnét, a felett elmélkedve, hogy mily jó kedves lány ez a Gertrud, s miután az öreg ural vissza tért, ki igen csinos tiszta öltözékben volt, feltette ezt az asztal mellé, asztalkendőt tett álla alá, s feladta a reggelit. Mig Szullivánné kitöltötte a kávé, Trudka gyorsan meghámozott pár kolompért mr. Cooper számára, s mindent egy előkészített számára, hogy legkisebb nehézségére sem esett, baj nélkül elkölteni reggelijét, mit látni Szullivánnának nem kis megkönnyebbülésére szolgált. A szegény asszonynak nem igen volt étvágya, s csak nagy nehezen tudta reá beszélni Gertrud, hogy valamit egyék. Azonban néhány sült osztriga, melyek egészen váratlanul eleibe tálatattak, mégis annyira kísértette hozták, hogy jóízűen költött el belőlük pár darabot, mi az utóbbi időben ritkán történt meg vele.

Midőn Gertrud Szullivánnának bádgyadt arcza tekintett, még jobban feltűnt neki, mint ez előtt, az nagy változás, melyen az eleven tevékeny kis asszonyka rövid idő alatt átmént, s meglevén győződve, hogy csak valódi betegség idézhette elő e változást, feltette magában, hogy egyetlen napot sem halasztja tovább, orvossal közölni a beteg állapotát.

Midőn a reggelinek vége volt, gyorsan felmosogatta Trudka az edényeket, kitakarította a szobákat, mindent előkészített az ebéd főzéséhez, hogy Szullivánnának mentől kevesebb teendője legyen,

mi az a demokrácia; különösen pedig szép az a hazafiság, plane, ha nem tudjuk, hogy mi az a hazafiság.

Mert hogy mi az elvűség? — ime méltóztassanak meghallgatni: Áll az elvűség — a szélsőbal szerint — abból, hogy a választók előtt a Kossuth nevét kell emlegetni, a mi Kossuth következő szavai szerint annyit tesz, hogy: „Tőlem egyenlő távolságra van minden párt, mely nem akarja a forradalmat; a 48-as párt épen úgy, mint a jobboldal, Irányi épen úgy, mint Deák.” — A Kossuth nevét emlegetni tehát vagy ámitás, vagy a forradalom akarása. Ámitás, ha a népek, mely nem tudja, mit akar Kossuth, azt mondjuk: a Kossuth elvét valljuk, tehát nem akarunk mást, mint 48-at; ámitás, ha az utczán a Kossuth nevét hangoztatjuk, de az országgyűlésen a Kossuth elvét megtagadjuk; ámitás, ha az uralkodónak hízeltünk, hanem minden áron az elszakadásra törekedünk.

Ez az elv!

Hát a demokrácia micsoda? A demokrácia abból áll, hogy a nép előtt szidjuk az arisztokráciát; nincs olyan dolog, melyet rá ne kiabálnánk a felsőházra; gyanúsítjuk a mágási osztályt, hogy a reakcióval tart és minden ízében hazafiatlan: hanem felemeljük a mágást és úgy hordozzuk körül az országban, mint egy Mária képet, követelvéen a profán halandótól, hogy boruljon le előtte, — már t. i. ha azt a mágást szélsőbali jelöltségre megkaparintani sikerült. Ekkor aztán tele van a levegő henzegéssel: hogy őt mágásunk van már, kezd a magas arisztokrácia hozzánk csatlakozni, mert belátja, hogy itt terem az igaz hazafiság.

Most tehát már nem mondhatjuk, hogy bocskoros népség, mert a társadalom színe nálunk is épen úgy mutatkozik már, akár ő náluk. Az igaz pedig ebből annyi, hogy a hol egy csendes mágást észrevesznek, azt megcsipik, körüllízeltik, felavatják és muszáj neki képviselőjelöltséget vállalni. Az illető ebben veszett fejszének nyelét látja és odaadja nevét. A szélsőbal retentő módon ki van vele.

Ez a demokrácia!

Hát ugyan a hazafiság miből áll? Hiszen azt már régen mondtuk! — Nem szavazni meg az adót, nem áldozni a hazáért, nem adni a hazának, nem boldogítani a hazát, hanem követelni tőle mindent és boldogságot akarni henyélve, meg ingyen:

rendbehozta öltözékét, mielőtt az iskolába indulna, hol néhány hét óta, mint segéd-tanító müködött. Egy negyeddel kilencz óra előtt, betekintett a konyhaajtón, s nyájasan megszólította az öreg Coopert, ki a tűz előtt gunyasztott, komor gondolatokba elmerülve:

Nó mr. Cooper, nem jön velem, megnézni egy kisse az új templomnál az az építkezést? Miker ur várja őnt, azt mondta tegnapi, számát az ön társaságára, ha ma munkában lesz.

Az öreg ur felállt, s Gertrud leakasztva a szegről köpenyét s vállára téve, kivette őt az ajtón, mit a szegény elmebeteg, meglehetősen közönnel engedett véghez vinni.

Mialatt az utczán hallgatva tova haladtak, Gertrud azon különös véletlen lett elmélkedett, mely őt ismét egy beteg ember, csak nem napontai kisértőjévé tette, s nem állhatta meg, hogy összehasonlítást ne tegyen a szerető szívű Treumann bácsi, s a komor, mogorva Cooper Pál között, ki, miként mondtuk volt, soha sem birt valami nyílt, közlékeny természetű, s most meggyengült lelki állapotában régi hiányait fokozott mértékben tüntette elő. Bármily előnytelenül ütött is ki ez összehasonlítás az öreg egyházi részére, mégis a Trudka nyájassága s gondoskodása nem csökkent újabb ápolója irányában, ki reá nézve valódi őszinte sajnálat tárgya volt. Csakhamar elérték az új templomot, melyről Gertrud említett tett, — csinos épület volt ez annak helyébe emelve, melyben Cooper

Ez a hazafiság! Tehát mindennek az ellenkezője. Hanem ezek után a véleményszabadság következik, a mi pedig abból áll, hogy: a ki meg nem adja magát a szélsőbalnak, az kitűrtetik az anyaszentegyházból. Az eretnek és a hazafiatlanság maglyájára ítéltek. Áll pedig a szélsőbalság a következő dogmából:

„Mit kell hinni és vallani a szélsőbali hazafinak, hogy üdvözüljön?” „A szélsőbali hazafinak, hogy tud vőzüljön, hinnie kell: a mit a szélsőbali Budapesten székelő anyaszentegyház elébe ad, akár igazak legyenek azok, akár nem.”

Ez a véleményszabadság!

És mert ezeknek következtében a felvilágosodottság szöveteke a szélsőbaloldaliak előtt meg van gyújtva, tehát nagyon természetes, hogy a mely hazafi még az intelligens címre is érdemessé akarja tenni magát, az a szélsőbali zászló alá sorakozzék!

Hanem a mi a szélsőbálnál a hazafias jellemvonások egyik legnagyobbjai közé tartozik emez axioma kimondása és szoros megtartása: „Meghamisítatlan közvélemény!”

Ezen alkotmányos jelmondatnak — azt már meg kell vallani — annyira hódol a szélsőbal, miszerint a szabadelvű párttól határozottan megköveteli, hogy minden korfogsággal hagyjon fel. És ő nem is tesz egyebet, mint azt, hogy képviselőit a hányan vannak, annyi felé kitűdi; a hány százas embere az országban van, mind talpra állítja; azon felül pedig, a mennyire tőle telik, az erkölcsi kényszerzubbonynak, nyomásnak és kintpadra vonásnak minden eszközeit alkalmazza. Mindezt azonban csak azért teszi, hogy a tévelygő halandókat azon egyedül akolba terelhesse, melyből az út (hihetőleg a vágóhídra) egyenesen a paradicsomba vezetvén, lelkeiket a megboldogulásnak átadja.

Nem is késik a lelki józanítás balzsamával, s azon felvilágosítással: hogy egész Európában mindenütt és minden papsajt, csak épen Magyarországon tirisztariznya a papsajt; és hogy Európa boldogítása már annyira haladt: hogy másutt szegény ember sincs már, csupán nálunk; adót nem fizetnek, hadsereget nem tartanak és minden bódzafa fúruja; a kormány nem is tesz mást, mint fűjja, az emberek meg tánczognak!

És mert a szélsőbaliság első feltétele, hogy mindezeket elhiggye, hát hogy ne tépné szét azt a kormányt akar fogaival, mely a szélsőbali honboldogításnak utjá-

hosszas időn át, mint egyházi szolgált volt. A templom nem volt még egészen készen, s több munkás volt elfoglalva a belső felszereléssel.

A mint Trudka kisértőjével belépett, előttük egy férfi haladott fel a lépcsőkön kezében mésszel telt edényt vive. Egszerre megállt, a mint névén hallotta magát szólíttatni, hogy feleljen a jól ismert hangra,

— Jó reggelt miss Flint, szól. Remélem jól érzi magát ma reggel. Ah! mr. Cooper is itt van, ugy látom segíteni akar nekem — azt ugyan jól teszi, különben bajosan lennénk készen. Ha szíves lesz követni engem, megmutatom mi mindent csináltunk, mióta utoljára itt járt ön.

E szavak után az ember elindult mr. Cooperrel. De Gertrud követte őket, s pár lépést visszatartóztatva a munkást, kérdezte tőle, ha lesz e szíves hazavinni az öreg urat, mikor maga is hazamegy ebédelni, s ez utóbbi lakása előtt halad el.

— Nagyon szívesen, miss Flint, felelt a munkás, a legszívesebben, rendesen nagyon nyugodtan viseli magát társaságban, valahányszor reám bízta őt kegyed.

Miután Gertrud ez ígéretet nyerte, sietett a növelde felé, őrlve azon bizonyosság felett, hogy mr. Cooper jól elfogja tölteni a délelőttet, s Szullivánné fel lesz mentve a reá való gondoskodás terhe alól.

E szolgálatra kész ember, ki segéd

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tétl ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bácsban: Oppelk Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wollzeile 38.) Haasenstien et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstien et Vogler hirdetés közv. irodája, Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Ügyleti cikkeik

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

ban áll, miután hogy látni lehet: mily dicső a szélsőbal elv, a szélsőbal demokrácia, a szélsőbal hazafiság, véleményszabadság, hamisítatlan közvélemény és a pap sajt. Na meg a talmi arany!

Mentek majd Kossuth után forradalom nélkül; léssen kormánytok mágás nélkül; állami tele pénztár adó nélkül; véleményszabadság presszió nélkül, és hamisítatlan közvélemény ámitás nélkül: — majd, ha fagy, hó lesz nagy és a többi. — Semmi más nem kell pedig hozzá, csak hosszú ködmön, rövid ész.

A menedéj jog kérdésében t. hó 3.án népes gyűlést tartottak Zürichben. Az első szónok. Courret szerkesztő Chusból tiltakozott a nagymany és szabadság nevében, valamint Svájc érdekében a menedéj jog korlátozása ellen. A svájci szövetség a menedéj jogot már századokon át semleges módon gyakorolja minden politikai menekült ellen, akár trónkövetelő, akár republikánusok, ateisták vagy ultramontanok. A menedéj jog korlátozása maga után vonná az alkotmány által biztosított egyleti, gyűlekezeti, sajtó- és szólásszabadságot. A külföldnek nem szabad privilégiummal bírnia a belfölddel szemben. Ép úgy meg kell engedve lennie, hogy a külföldi, politikai és társadalmi viszonyokat is kritika alá vessék, mint az a belfölddel szemben történik. Hogy a külföld kritizálását egy svájci, vagy egy külföldi gyakorolja-e, az nem változtat semmit sem a dologon. Ha tehát mi — mondá a szónok — hagyományainkhoz hűteleneké válván, engedünk az idegen kormányoknak s elveszítjük a külföldiekől a sajtó- és szólásszabadságot, valamint a gyűlekezeti és egyleti szabadságot, akkor nemsokára azt fogják tőlünk követelni az idegen hatalmak, hogy a mi polgaraink szabadságát is megnyirbáljuk. Képtelenség a svájci szabadságot az orosz terrorizmusért felelőssé tenni. Nem Svájcban, hanem Pétervárott, a nyílt utcán löttek az orosz csárara; nem Svájcban, hanem Oroszországban ástak aknákat. — Az Oroszországban lakó oroszokért egyedül az oroszok felelősek és nem a svájciak vagy a Svájcban élő oroszok. Az orosz és néhány nyugateurópai hírlapíró és politikus annexió, tenyegetésétől nem tartunk, míg velő van esonjaiban s az említett semlegességhez és szabadsághoz való ragaszkodásunk által megtartjuk a méltányosan gondolkodó és szabadságszerető népek ronszenvét. Ha azonban a politikai böhérszerep gyáva átvállalása által elvesztjük e rökonszenvet, akkor el vagyunk veszte. A szövetség érdeke tehát szintén követeli a szent menedéj jog változatlan fentartását.

A második szónok dr. Strickler hanguloyozta szélsőségessé, hogy a menedéj jogot törvényhozói uton szabályozzák. Bürgli landwehrkapitány. azt mondá, hogy nem a menedéj jog,

kezet nyújtott Gertrudnak az öreg egyházi mulattatására, egy becsületes kőműves mester volt Miker nevű, ki gyakran dolgozott Graham urnál, s kinek jó véleményét, s halálját Gertrud azon sok szíveség által vivta ki, melyet az elmúlt télen tanusított beteg neje, s gyermekei iránt.

Az öreg egyházi eleinte nagy ellen-szenvet mutatott, az új templomot meglátogatni, de miután Gertrudnak reábeszéléseivel sikerült őt reábirni, hogy a munkálatokat megtekintse, most óra hossz-szat képes érdeklő szemlélni a munkásokat, s néha pár szót bés élni Mikerrel.

Egy átalán, mióta Gertrud Szullivánnénál tartózkodott, látható változás történt Cooper ural.

Könnyebben lehetett vele bánni, elégtelbnek nézett ki, s kevesbé látszott ingerlékenynek, mint azelőtt, s ezen kedvő fordulat, egybekötve a Gertrud jelenléte okozta kellemes hatással, egyelőre nagyon jótékony befolyással volt a Szullivánné állapotára; de az utóbbi napokban ismét gyengébbnek látszott, s egy-két hirtelen jött ájulási eset, ismét felébresztette Gertrudban régi aggodalmait. Azon szilárd elhatározással hagyta el ma reggel a házat, hogy mielyt az iskolából szabadul, felkeresi Jeremy orvost. s megkéri őt, látogatná meg a beteget, Hogy ezt annál könnyebben elvégezhesse, kérte fel Mikert, hogy Coopert urra felügyeljen ez alatt.

(Folyt. köv.)

hanem a katonai viszonyok vonják magukra Németország figyelmét. Németországnak érdekében van Svájc annexiója, mivel ezt Franciaország ellen védő gátul akarja használni. Svájc semlegességének megőrzésére csak egy eszköz van, hogy mint negyvenedik állam lépjenek be az északamerikai Egyesült-Államokba.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma d. n. 5 órákor tartott ülésében tárgyalás alá vette Ugron Gábor mentelmi ügyét, ki ellen a kolozsvári kir. törvényszék az „Ellenzék” című hírlapban megjelent közlemények miatt sajtó keresetét indította. A közlemények az „Ellenzék”-ben azon időkben jelentek meg, midőn Ugron Gábor beteg fekvő Bartha Mikós helyett a lap vezetését átvette. Mint értesítünk, az inkriminált cikkek egyike sem ered Ugron Gábertól, azonban mint hogy ő a vizsgáló bíró előtt a felelősséget a cikkekben foglaltakért elvállalta s az illető szerzőket meg nem nevezte, a kereset egyedül személye ellen indított meg. A bizottság előadója Krajcsik Ferenc a fentebbiek értelmében a bizottság: „elő azona indítványt terjesztette, hogy a dolgok ily állása mellett Ugron Gábor képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kénytelen javaslatba hozni. A bizottság mai ülésében határozatot nem hozott, miután a megjelent tagok száma a házszabályokban megállapított határozathozatalra elegendő nem volt.

A bizottság holnap d. e. 12 órákor tarti ez ügyben ülést, melyre a bizottság minden tagja meghívott (Orsz. Ért.)

A katonai határőrvidékek bekelezésének keresztülvitelére vonatkozó előkészületek most már annyira haladtak, hogy még néhány hátralévő számítási befejeztével, a bekelezésre vonatkozó rendeletek megállapíthatók lesznek. A jövő hét folyamában, esetleg közvetlenül a husvéti ünnepek után ez ügyben ü. felsőge elnöklété alatt Bécsben konferenciák lesznek.

BELFÖLD.

Marosvásárhely, 1881. apr. 6.

(Jótkönyvezésű állírtélt.)

A harmadik polgári állírtéltélen a ref. leányiskola énekel, Sándor Kálmán a „székely népdalokból” merített népművei rajzát” olvasta fel. Szólt előbb a székely népszokásokról, majd jellemezvén a népet, következőket mondta: „Önfeladózóbb, szorgalmasabb és becsületesebb népet képzelni sem lehet, mint a székely ragaszkodásuk egy-egy uri családhoz, a jobbágyaság eltűrése után is oly nagy, hogy minden szerződés-újítás nélkül, 20—30 évig is ugyanazon helyen maradnak. A rögöz való ragaszkodás, különben a székelynek általános és jellemző szokása; a mi sok tekintetben igen szép és hasznos dolog; de hogy példán a székelyföldön inkább elnyomorogjon egy hold földet művelve, mint a mezőség, melyet a fák hiányában nem szívelhet, s idegen elem kőzt a románok között, magát jól érezni nem tudja, 20—30 holdas földet felébe kapva, az nemcsak különös, de igen sok tekintetben s még nemzetiségi szempontból is helytelen. A székelység telepítése csakis tömeges telepítés esetében, ha legalább 20—30 család együtt és egy faluba telepítetik, kieszközölhető; mert bármily jól menjen is dolga a kitelepítettnek, ha nincs ott egyszersmind a komája, sógora, atyafisága, visszavágyik, a mint mondja, „házjába.” A kitelepítés ily tömegesen való keresztülvitele, nemzetiségi szempontból, de kulturális tekintetektől is feltétlenül és mielőbb szükséges; mert ha előbb-utóbb a kényszerszertartás s azzal kapcsolatosan az erdők és legelők arányosítása keresztülvittetik, a székelység nagyrésze, mely most is csak ezerszeres fáradságok és nagy szorgalma által tudja oly kevés birtokból fenntartani magát, akkor végkép elbuknék, s ha kényszerszertartást nem előznie meg annak a kitelepítések által való előkészítése, úgy oly katasztrófák következhetnének be, melyeket megelőzni minden magyar hazafinak szent kötelessége. E tekintetben igen sokat vár és remél a székely egylettől, mely a kitelepítés eszméjével végre valahára komolyan is kezdett foglalkozni. Felolvasó a székely nép jellemzőségeit még fölismert, hogy minden székely magyarnak képzeletét magát a magyarnál is, a hogy magyar nemzetiségére mindenik rendkívül büszke.

A felolvasás után ének és szavallatok voltak.

Debreczeni kiállítás

Debreczen, 1881. április 7.

Házunkban tudvalevőleg a sz. kir. városok kollektív okai és hivatala az ipar és kereskedelem támogatása és fejlesztése. Mégis számos királyi szabadalom-levéllal dícsékvő város virágzó iparral és kereskedelemmel nem dícselkedhetik. Maga Debreczen városa is nagyobb tért foglal el a gazdaság, mint az ipar és kereskedelem terén, kivált mióta a vasuti hálózat elhalózta előle a 7 országra szóló híres szabadalmakat. Azonban az ipar és kereskedelem körében sem hiányzik nála a törekvés. Bizonyítja ezt azon mozgalom, mely egy, e városban augusztus havában tartandó munkakiállításra vonatkozik.

1842 óta nem volt Debreczenben kiállítás,

ez is csak szűk körre szorítkozott. Azonban a debreczeni derék iparosokat ott találjuk minden kiállításon figyelemre és jutalmazásra méltó cikkekkel, megérdemlik, hogy az általuk kibontott zászló is országos érteket szerezzen, de megnyerje az erdélyi ügyes és szorgalmas iparosokat, mint a kiket meglátogatni voltak 1879-ben a décsi látlaton.

A hazai iparos ifjúsági egyletek által Székesfehérvárról tartott vándorgyűlésén a debreczeni iparos ifjúsági egylet választott rezér-egyletté s elhatározottat a IV-ik vándorgyűlést Debreczenben tartani meg. A vezér-egylet felhatalmazást nyert a gyűlés tartama alatt az iparos segédek és tanoncok munkáiból látlatot rendezni, sőt jónak látta ezt az önálló iparosok, gyárosokra, sőt kereskedőkre is kiterjeszteni, még pedig akképen, hogy az előirányzott három rendeli: arany-, ezüst- és bronzéremből álló jutalmakban csakis a segédek és tanoncok jutalmaztassanak meg, míg a többi érdemesek számára elismerő okmány készül.

A maguk részéről nem kifogásolhatjuk ezt intézkedést, mert hiszen a kiállítási eszme nem örvend még nálunk azon termékeny talajnak, melyen a korlátok szigorú megtartásával biztosíthatók a célbólvett látlat sikerét, s nem áll azon fejlettségi fokon, hogy a kiterjedés által egyes ágak érdeke sérelmet szenvedne. Szóval a merev speciális kiállításoknak tán még nem jött meg egészen ideje.

Nem jutottunk még el azon ponthoz sem, midőn a kiállítás önmagáért rendezetnék, midőn biztosíték lenne arra nézve, hogy az egy-szólván saját emberségéből megélhetne. Szükségs van még nálunk talpraállításához kültámaszokra: erkölcsire és anyagra. Ezt belátta Debreczen városa is, és védnöksége alá vevé az ügyes iparos mozgalmat, sőt 800 frtot is megszavazott segélyképen. A debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara 300 frtot s több helybeli pénzintézet és ipartársulat szintén több kisebb-nagyobb összeget adományozott. Sőt a minden hazai érdeket lelkesen felkaroló kormány is megígérte támogatását, báró Kemény Gábor földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter pedig a kiállítás megnyitására való személyes jelenlétét biztosította.

A bejelentések már kezdetüket vették, annak dacára, hogy határidejűl még csak július 20-ika tűzött ki. Jellemző, hogy az első buzgalom nem a közvetlenül érdekelt segédek és tanoncok köréből indult ki. A mint értesültem Budapestről, Knopp és Steiner cégek gyára, Vácraól Peták János kaptafagyáros, Kassáról Dunkel V. K. padlóköcska (parquette) gyáros, Schwarz M. debreczeni kereskedő (honi gyártmányú kalapokkal és bő bőr különlegességekkel), Medgyesi műlakatos (az általa feltalált új szerkezettől telefonnal fogja behálózni a ref. collegium óriási helyiségében leendő kiállítási telepet), Baum Miksa (árcsarnokot állít fel), stb. tudatta részvétét. Erdélyből eddigelő csak egy kiállító jelentkezett, a remélés-vel bíró Gáspár A. és fia honi szövetségáros, ki a székely házi ipart is ismerteti. De reméljük, hogy egy bőresz hazaik, mint a Királyhágón innen való rész méltóan és dűsan lesz képviselve, annyival inkább, mivel a kiállítók könnyebbségére szolgáló az, hogy térdijakat nem kell fizetniük. Tájékoztatót is megemlíti, hogy a bíráló bizottság fele részét a helybeli iparosok és szakértő iparpártolók közül, a másik felét a vidéki küldöttekből választják meg. A kiállítók a vasuti szállítással kedvezményeket fognak élvezni, de óhajtható volna, hogy ne csak a tárgyakra, hanem a személyekre is kiterjesztessék a kedvezmény, hogy így lehetőség nyújtsassék a segédeknek és tanoncoknak is a kiállítást tanulmányozás végett meglátogatni.

A vándorgyűlés már is népesnek igérkezik és azon a kapacitások közül: gr. Zichy Jenő, gr. Károlyi István, Ráth Károly és Madrony Soma ígérték meg megjelenésüket. — A gyűlésnek több fontos tárgya lesz és ezen fog tárgyalatni az iparos ifjúsági egyletek szövetségének alapszabálya, melynek tervezetével az egész kiállítás rendezése körül nemcsak buzgólkodó Grünwald József vezértitkár már el is készült. Rajta kívül előadói tiszttel megbíztak: Edvi Illés László az aradi első ipartársulat titkára, Szombati János debreczeni és Havas Gyula décsi hírlapírók.

A kiállítás tartama alatt Grünwald József a „Debreczen” belső dolgozótársa szerkesztésében napilap is fog megjelenni, mely a kiállítás megnyitásától július 1-től hetenként már egyszer megjelenik.

Végül tán nem lesz érdektelen följegyezni több buzgó egyének nevét, kik már a mai napig országoszerző buzgólkodnak a kiállítás érdekében: Nagyváradon K. Nagy Sándor ügyvéd, az iparos ifjúsági egyletnek elnöke; Kolozsvárt Endes Dániel egyleti titkár, Újvároson Szécsy István iparos, H.-Börszéményben Sólomay Antal tanító, Ungváron Kulcsár József, Keszthelyen Pölcz Pál titkár stb. Magok a segédek és tanoncok még kevés életjelet adnak. Ébredjenek fel! Segítsenek magukon és az Isten is segít rajtuk!

Havas Gyula.

Muszká állapotok.

Pétervárt folyton tart a forrongás. Egyes, bár kevés sikerű, de igen jelentős merényletek történnek az új ezár ellen is. Ezenkívül komoly paraszt zavargásokról hoz hírt a táviró. Az Egyet-értés külön tudósítója ápril 6-ól igen érdekes híreket közöl:

A wesegonoski kerületben komoly paraszt-zavargások törték ki. A parasztok azt képzelik, hogy a ezárt a nemesek bérencei gyilkolták meg, a parasztok bíte szerint a nemesség nem tudja elfeledni II. Sándor ezárnak a jobbágyaság felszabadítását. A ezár halála után a nemesség a parasztokból ismét jobbágyságot akar csinálni, ennek folytán a parasztok mindenkit bántalmaznak, ki városi öltözetben jár. Így a molokovoi lóvásáron is komoly zavargások törték ki. Három nap óta a parasztok az egész kerületet ostromállapotban tartják. Az igazgatóság folyton növekszik.

Hírlik, hogy a paraszt-zavargásokat a nihilisták idézték elő. A „Porjadoktól” elvonták a számonkérni eladási engedélyt, büntetéstül a paraszt-zavargásokról hozott tudósításért. A többi lapoknak megfogadták, hogy e lázongásról hallgassanak. — A finansziági vasuton 13 tanuló érkezett, kik a pekerzbi állomáson banquetet rendeztek, melyen a ezárgyilkosság felett örvendeztek. A pályafőnökség értesítette erről a pétervári rendőrséget, mely azonnal megjelent s mindnyájukat elfogta.

Pétervár, ápril 6. A belügyminiszter nyolcz óra állgesszette fel a „Smolensky Wjestok” hírlapot és megvonta a „Porjadok” hírlaptól az egyenkinti elárúsítás jogát.

Berlin, ápril 6. A német ezásár s a külön kiballgatáson fogadta Szuwaroff herceget, ki levelet bozott át, mely tudatja II. Sándor ezár halálát és III. Sándor trónraléptét.

Pétervár körüljárólása impraktikusnak bizonyult s azért azzal felhagytak. Baranov városkapitány visszalépni szándékozik. — Az annak idején a kazáni templom előtti tüntetésért kényszer-munkára ítélt Bogolyubov, a kiért tudvalevőleg Szassulics Vera Trepovot megsebesítette, valamint a Weimar-pörben száműztetésre ítélt Malinovszkaja megtébolyodtak, a kazáni örültek házába hozták őket.

Az Anicskov palotában dynamitkancózkodattaláltak.

Magasrangú személyek beszélik: Lorisz Melikov mult estőtörtökön Londonból oly tartalmu sürgönyt kapott, hogy a ezár bírálsztalan égő gyertyák dynamitot tartalmaznak. Lorisz Melikov lelkenedve a ezárhoz sietett s bejelentés nélkül belépett bozza. A gyertyákat kioltották, alampákat meggyújtották s a gyertyákban csakugyan találtak dynamitot.

AZ ÁRVIZ.

Makróról ápril 7-ől sürgönyzik: A Tisza vizállása az 1879. évi magaslatotl civilizáltérral meghaladta. A Maros feltről apad ugyan, de a Tisza által okozott duzzadás folytán nálunk 10 centiméterrel áradt. A vészbizottság közérte rendelt ki a Makó városát védelmező köröltés erősítésére és magasítására. Reggel eső volt, most az idő borult. Ha még tovább esőnk lesz, menthetlenül elveszünk. A város alatti Morostöltést tegnap az erős szél nagyon megszagattá.

Szeged, ápril 7. A víz e perczen 8—11 m.; 5 cm. magasabb a 79 ki áradásnál, a védekezés erős, veszély még nincs.

Beregszász, ápril 7. A Tisza Beregszón eddig nem ismert magaságot ért el. A töltések nagy veszélyben vannak. Tokajon fell az árviz roppant magas, ennek következtében Berezel táján a Nyírvíz töltései kiszakadtak, hol azonban a kiöntések lokalizálásra van remény.

Ugyancsak Szegedről írják: A Tisza egyre árad s vele veszedelmét nagysága pár-huzamban halad. Eddig külön védvonalainkat a legnagyobb erősítés és kitartó munka nagyságával sikerült megtartanunk, de a gyakori esőzések és viharos időjárások mellett az óriási árnak huzamos időig alig állhatnak ellent.

Városunk alatt a Tisza két partján elterülő hatalmas töltéseinken rendkívüli erőlyrel folyik a karózás általi magasítás és erősítés; mert pár nap alatt már ily rendszeres emelkedés mellett az eddig tapasztalt legmagas állását is fölülmúlja az áradó Tisza.

Általán véve a veszély nagyságával szemben a bangulat nyugodt; és erős a bizalom városunk biztonságában, mit főleg Tisza Lajos erélyes intézkedések, meg aztán városunkban léte ideznek elő. A fardadhatlan és mindenütt személyes tapasztalatokon alapuló intézkedéseket tesz.

A legmagas vizállásból már csak 5 cm. ter hiányzik, most 801 cm-éteren áll. Időjárásunk változó; hol derült, hol borult, esővel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A budapesti philológiai társaság.

Thewrewk Emil elnöklété alatt tartotta rendszeres havi felolvasó ülést. Első sorban dr. Gold-

zihér Ignác olvasta föl értekezését e cím alatt: „Adalékok a keleti népek etymológiájához.” Goldzihér hosszabbban időzött az araboknál s különösen kiemelte a népetymologia azon saját-ságát, melynélfogva minden olyan szóalakot, mely annak jellemző hangzójával bír, egyes ki-vasztott kedvencszóalakjához hasonlít. Utána dr. Pecz Vilmos Osthoffnak a nyelvi alakok képződésében szereplő physiologiai és psychologiai momentumról szóló munkáját ismertette. Végül dr. Kont Ignác értekezett Euripides prologusairól. A harmadik nagy görög tragicus író művei compositio tekintetében sokban különböznek két elődnek tragédiáitól. Euripides minden darabja elé prologust írt, melyben a darab egyik személye, vagy egy abban nem is szereplő isten tájékoztatja a közönséget a cselekvény megelőző események felől arról, hogy miképen fog az lefolyni. Előadó az összes tragédiák prologusait összehasonlító alapon fejtegetve, azt találta, hogy Euripides e prologusok behozatalánál határozott művészi ezérla törekedett. Ő Aeschylossal szemben nem trilogiában dogozta fel tárgyait, hanem a főmomentumot emelte ki önálló tragédiává, s a mellékes eseményeket a prologusban mondja el; s mert ez a tragikai megindítás s a cselekvény könnyebb megért-hetésére is befolyással van, előadó szempontból s nem egyszerűen utmutatóknak tekinti e prologusokat. A cselekvéyszámú hallgatóság mindhárom értekezést tetszéssel fogadta.

A magyar honi földtani társulat tegnap szakülést tartott Zsigmond Vilmos elnöklété alatt. Schmidt Sándor II. titkár bemutatta dr. Steiner Antal löcsi tanárnak a kárpáti somokk különböző színének okairól írt dolgozatát. Általánosságban ismerteti az író a Tatra aljau elterülő homokköveket, kiemeli, hogy azok színe világoskék, gyakran szírkéskékbe játszó, vagy sárgásbarna. Halavats Gyula a régi Lamarck-féle rendszer involuta családjaéhoz sorolt oliva, ancillaria, cypraca és eraxo nemeknek az újabb Adams féle rendszerben való állásáról értekezik. Ennek kapcsán bemutatja e nemeknek magyar honi mediterránkoru rétegekben előforduló képviselőit, valamint az általa a nagyobb alakokból készített átmetszeteket. Végül Stern Hugó folytatta a mátrai gömbös trachyt eutographiáját, melyet az előző szakülésben kezdett meg.

NYILATKOZAT.

Az „Ellenzék” idei 79-ik számában íj. Báró Kemény Domokos által közreadott nyilatkozat folytán felhíva éreztük magunkat, a tény felolvasát — félreértések kiküértéséért — nyilvánosságra hozni, még pedig, miután az erdélyi gazd. egylet minden politikai párttüntetéstől távol áll, mind a három helybeli lapban.

Kolozsvárt, 1881. ápril hó 7-én.

Szabó József,
az erdélyi gazd. egylet alelnöke.
Gamauf Vilmos,
az erdélyi gazd. egylet titkára.

Alulirt folyó hó 2-án Gamauf Vilmos titkár ur által értesítvén, hogy íj. Báró Kemény Domokos illetékes helyről nyert megbízás folytán az „Erdélyi gazda” szerkesztőségét, illetőleg az egyletet figyelmeztette, hogy eddigi működését folytatva, a subventiót elvesztheti — én az egylet érdekében másnap 3-án délután 4 órára Kolozsvárt lakó tagtársaimat magánértekezletre felkértem. Az utczán találkoztam véletlenül íj. Báró Kemény Domokossal, ki magát nekem bemutatván, egy pár közlendő szóra felhívt, mire megjegyeztem, hogy az ügy előtem ismeretes és tagtársaimat értekezletre fel is kértem. Együttal sajnálatomra fejeztem ki a felett, hogy ezen közgazdasági ügyet fent ellenzékeskedési tüntetésnek tekintik, melynek megelőzésére hivatkoztam Báró Kemény Jánosra. Erre íj. Báró Kemény Domokos azt felelte, hogy a mit ő a titkárnak és e helyen nekem mondott, azt, miután négy szemközti történt, bármikor meg is tagadhatja.

Kolozsvárt, 1881. ápril hó 7-én.

Szabó József,
II.

Folyó hó 1-én este az erdélyi gazd. egylet irodájában egy bizottsági tárgyaláson lévén, mint előadó elolgoalva, úgy 7 óra táján a külső szobába lettem kiszóllva.

Kiléptemkor egy ismeretlen úri emberrel találkozván, ez mint íj. Báró Kemény Domokos országgyűlési képviselő mutatta be magát és előadta, hogy megbízatása van kinyilatkoztatni a kormány ellen koteskedik. Midőn erre elcsodálkozva keresem ezen cikkek megjelenését, a báró ur kijelentette, hogy a romániai és szerbiai marhabevitel tárgyában hozott közleményeket érti és hozzá tette, hogyha az egylet egyáltalánban subsistálni akar, ha a subventiót elveszteni nem kívánja, akkor más irányban kell, hogy haladjon.

Azon kérdésekre, hogy a nmlgtu miniszterium mért nem volt szives felelni ezen — nem ezikre, hanem feltérjesztésekre, melyek már mult novemberben, illetőleg februárban felmentek, azt válaszolta a báró ur, hogy a miniszte-

rium nem azért van, hogy az egylettel nyelveljen és disputáljon. Ezek után felfejtettem a báró urnak, hogy én az egyletnek csak végrehajtó hivatalnoka lévén, legyen kegyes ezen feltérjesztések indoka és létrejötte iránt alelnök Szabó József ural értekezni, mit ő szives is volt megígérni s azzal eltávozott.

Kolozsvárt, 1881. ápril. hó 7-én.

Gamauf Vilmos.

Kiadtuk e nyilatkozatokat a tisztelőnél fogva, melyely az aláírók iránt viseltettünk, de részünkről nem értjük, hogy a gazdasági egyletnek mi szüksége van ezen okvetetlenkedésre. Mitőle érdeke van abban az egyletnek, hogy egy íá nézve kellemetlen nyilatkozat még akkor is megtörténjen tekintetessék, ha maga az illető nyilatkozó tagadja, hogy az megtörtént. Br. Kemény Domokos ír úgy az Ellenzékben, mint a fennebbiekből láthatólag Szabó József urnak elég világosan kijelentette, hogy a mit állítólag mondott volna, azt nem mondottak kívánja tekinteni.

Ez az egyletnek csak öröme lehet s az egyleti hivatalnokoknak pedig az állana kötelességükben, hogy maguk részéről is hozzájáruljanak, hogy nem létezvő tévessék egy oly nyilatkozat, mely ha megtörtént, épen annyira kellemetlen az egylet, mint a kormányra nézve. Mert, hogy 1000 frt. évi segélytől megfosztassék az egylet, ezt úgy hisszük, az Egylet érdekeit szíven hordozó egyetlen tag sem óhajta; viszont, hogy a kormány, egy talán neki nem tetsző közlemény miatt vonná meg e segélyt, ezt mástól azok nem óhajtják, a kiket pártpolitikai szempont közgazdasági érdekekben nem vezényel. Miért kell tehát minden áron bebizonyítani azt, hogy ilyféle törekvések léteztek volna, a midőn azon egyetlen egy ember, a ki ily törekvésről állítólag említést tett, tagadja, hogy azt tette?

Egy értekezlet már a gazdasági egylet tagjaiból kijelentette, hogy ezen nyilatkozatot magára nézve nem létezőnek tekinti — ugyan-ez cselekszi br. Kemény Domokos ur is. Mi tehát azt hisszük, hogy ebben az egylet minden tagja megnyugodhatik s ha b. Kemény Domokos urnak az Ellenzékben tett nyilatkozatát az egyleti titkár és alelnök ur magukra nézve sérelmesnek tekintik, ez teljesen az ő magán ügyök, melyet úgy kell eligazítani, hogy az egyletnek ártalmára ne legyen.

Részünkről meg vagyunk győződve róla, hogy b. Kemény Domokos ur, ha az állítottakat mondta, tisztán csak saját egyéniségek érdekében adott kifejezést s mi egyáltalán nem képzeltük kormányt, mely gazdasági kérdések fejtegetése miatt gazdasági célból adott segély elvonásával fenyegetőznék, s ezt legkevésbé tehetné a jelenlegi föld. ipar- és keresk. miniszter, a kinek a gazdasági és ipari kérdésekben való liberalismusát az országgyűlés minden párja elismeri s a ki nemhogy ellensége volna az ellenfeleménynek, de a ki miniszteri működése óta folytonosan maga nyitott módot arra, (például enquettek útján) hogy minden féle vélemény és óhajlás kifejezést nyerhessen.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. április 8.

Helyi hírek.

— Lapunk előfizetőit tiszteltel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

— A Sz. Prielle Cornélia asszony tisztelőre rendezendő esti lakoma, a művészu jutalomjátékának estjére, e hó 13-ára halasztott s a rendező bizottság városunk több tisztelőreméltó hölgjét nyerte meg, kik az ünneplés estély rendezésében szintén részt vesznek. A lakoma a városi vigadóban az előadás után fog megtartatni s a résztvevni szándékozik a Cassiubán, Körben és Társalkodóban kielt, valamint a főként nők kezei közt levő ivenk jelentkezhettek.

— Nemzeti színház. Szacsavay Imre jutalomjátékára Újvári sokat emlegetett színműve a „Farkasok közt” adatott, először színpadon s nálunk — úgy véljük — utolszor is. — Újvári ur vádolta súlyos váddal Csikyt. Állította, hogy a „Farkasok közt” meséjét eltanulta s elbeszélést csinált belőle. Ne ereszkedjünk most e kérdés tárgyalásába. A tény az, hogy olyan értelmes fő főnek, milyennül Csikyt volt alkalmunk a tőle látottak után ismerünk — szörnyű kevéssé eltanulni valója volt e darab meséjéből. Két gyanus mult becsületes ember ellen tör az irigyek s rozszakarók bandája s 5 felvonásnyi aránykodás után kismúlnak a habok s a bírá megveri a főgonoszt. A mese annyiszor volt mostanában tárgyalva újságokban, hogy nem tartjuk szükségesnek itt részletesen elmondani. Inkább egy pár megjegyzésre szorítkozunk.

Az egész kép, melyet Újvári rajzol, szertelelt s vár. Egyetlen gyanútanulni tisztá, becsületes alak sincs. Nincs legalább a nézések. Az, hogy Földinek minden búne abban van, mekett elég bíró volt egy amerikai párba

elől különben védő nélkül maradó családjaért kibújdosni s más név alatt küzdelemmel vagyon szerezni magának; — az, hogy Fekete mérnök folja az anyja vétkében van, mind ismeretlen dolgok a néző előtt. Csak az utolsó felvonásban derülnek ki. Addig legalább is gyanakszunk mindkettőre s nem tudjuk vajjon bankóhamisítók vagy legalább is szökött pénztárnokok voltak-e, a kik azonban az idők folyamán alatt a becsület útjára térének. A nő alakok közül egyik Szeline kaczér és roszindulat, Oliva pedig a Földi leánya nélküli minden nőiességet. Olyan, akit „ropogós fehér cselédnek” nevez a székely. A „farkasok” irigyledők, haszonlesők, Vas eláradott gazember; a grófról, ki tolvaj lesz, nem tudjuk, ha vajjon boszúból-e, vagy mert rothadt indulatai facadnak fel, vagy a szükség miatt ilyen hitvány.

Feketéné — a bűnhődő anya — csak a 4-ik felvonásban lép fel itt. Ezek az alakok. Némelyiken egy-egy folt, a másik egészen csupa folt.

E sivar környezetben indul meg nagy lassan a cselekmény. Az első két felvonásban (eltekintve attól a hibától, hogy a néző nincs tisztában mint mondtuk, a főszereplők Földi és Fekete jellemével) indul a cselekmény. Van is a mit elmondjon az író. De a harmadikban nem történik semmi s a negyedik és ötödik cselekménye egy felvonás keretében bővön előrne. Paulay ur, mint a szerző, könyvének hosszú előszavában — mely előszóból csak azt tanuljuk meg, hogy akadt 10 ahoz ért ember, a kiknek mindegyike a szerzőt „tehetséges drámaíróknak” nevezte — mondja azt tanácsolta, hogy a két első felvonás egybe volna összehuzandó. Mi úgy hisszük, még inkább rátenne a tanács az utolsó báromra.

A mese csinált. A pénztár meglopása — e móddal — teljesen képtelen történet, a gróf szerepe pedig, a ki a bonyodalmat idézi elő, érthetetlen. Egy perczig, úgy látszik mintha csupán azért törne Földi ellen, mert Oliva korbaesal fizetett szemtelen ajánlatáért, aztán ismét az bizonyul be, hogy eláradott teljesen ruina ember a gróf s ki nemcsak azért lop, hogy Földi házáat megbecselenítse (és lop olyan ügyetlenül, hogy felfedeztetése kétségtelen), hanem, mert szüksége is van az elrablott összegre s a végén ismét azt mondja Fekete... azért lőtte meg magát a gróf, „mert látta, hogy az isteni igazságosságát vádló vádlóttá váltotta.” A gróf alakja is teljesen érthetetlen tehát.

A Vas megtérése indokoltabb. A véletlen, mely egyszerre fia anyjának és fiának felismerésére vezet, akkora lelki rázkódáson viszi át, hogy értjük megtérését. De épen a véletlen kifogásolható. Nagyobb elégtétel lenne a nézőre, ha Vasból magából fejlenék ki bukásának oka.

Földi alakjára nézve a fennebbiekben már elmondtuk vélekedésünket, itt csupán annyi megjegyezni valónk van, hogy magában a szerepben minél kevesebb olyan hely van, a melyben Szacsavay ur a tehetségeit érvényesíteni tudná. Annaira nem a Szacsavay ur jutalomjátékára való darab a „Farkasok közt”, hogy hajlandók volnának e helyen Hamlet alakításáért megdicserülni Szacsavay urat, melyet jutalomjátéka előtt ket nappal játszott.

Kiléptekor Szacsavay urat tapsokkal fogadta a közönség, hanem a darab iránt való létszenyilatkozatok nem hallzottak az egész estén át.

A „Független Hírlap” következőket írja: A „Független Hírlap” sajtóporében, melyet Békésy Károly a kolozsvári „Kelet” szerkesztője indított Becsky Endre ellen, a f. hó 9-re kitűzött végtárgyalás a vádló kérelméhez képest május 11-ik napjára halasztott. Nem értjük ez elhalasztás okát, mely a vádló állítólagos betegségéből ered, miután vádló jelenléte nem szükséges a végtárgyaláson és épen azért méltó megítélésünket fejezzük ki ez eljárástól. — Sajnáljuk, hogy nevezett lap haragszik, de lapunk szerkesztője, kit két hét óta köt az ágyhoz betegsége, (a mit mindenké tud Kolozsvárt, kinek a szerkesztőséggel úgy volt mostanában) még jobban haragszik, nem ugyan az elhalasztásért, de hogy kénytelen volt ez elhalasztást kérni.

Vonatkozás. Hallomásunk szerint a ma reggeli gyorsvonat késedelmét az okozta, hogy Brátka és Rév között a vágányról kisiklott. Hogy vajjon az utazók között szerencsétlenség történt-e, arról eddig nem értesültünk.

Bon mot. A „Farkasok közt” tegnapi előadása után kérdi A.: „Ezt a darabot lopta el Gsiky Gergely?” B. „Azt mondják, hogy ezt.” A. „Nos hát mond meg neki, hogy lopja vissza.”

Az erd. gazd. Egyet következő meghívást teszi közzé: Az erdélyi gazdasági egyet alapszabályszerű rendes közgyűlést 1881. ápril hó 10-én azaz virágvasárnapján, délelőtt 10 órakor fogja a városház nagy termében megtartani, miről az egyet helyt lakó és vidéki t. tagjai azon kérréssel értesítettnek, miszerint a kijelölt időben és helyen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Közgyűlési napirend: 1. Előnk megnyitó beszéd és alelnök Szabó József lemondása. 2. Titkári jelentés az 1880 évi egyleti működéséről. 3.

Alelnök választás. 4. Pénztári jelentés az 1880-k évi zárszámadásról, — ezzel kapcsolatosan. 5. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1881-ik évi költségvetés megállapítása. 6. Az igazgató választmán indítványa négy tiszteletbeli tagnak megválasztása iránt. 7. Az igazgató választmány jelentése a hazai gazdasági egyesítések országos szövetezési ügyében. 8. Nefáti más indítványok. 9. Ülés bezárta. Kelt az erdélyi gazdasági egyet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1881. ápril hó 4-én tartott üléséből. Szabó József, egyleti alelnök Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

Gyászjelentés: Özv. Nagy Ferencz né elhunytáról a gyászolók következő jelentést adták ki: Szász Domokosné sz. Nagy Ilka saját, férje Szász Domokos helybeli ev. ref. pap és egyházközségi közigazgató, fiok Károly; testvére Nagy Miklós szerkesztő; nagynénje Simon Anna; nagybátyja Vajna Miklós, valamint a rokonok és hozzátartozók nevében a gyermeki szeretet mély fájdalommal jelenti, hogy jó édes anyjuk, az illetőknek napja, nagyanyja, testvére, rokona néhai Nagy Ferencz ev. ref. tanár özvegye Simon Juliana a élete 64-ik özvegyesége 6-ik évében f. hó 5-én csöndesen kimult. Kiszemelt tetemei f. hó 8-án d. u. 4 órakor, rövid halotti ima után, a b. farkas-utca 7. számú házánál levő lakásáról a köztemető kertjébe nyugalomra helyeztetnek. Kolozsvárt: 1881. ápril 6. Béke poraira!

A kolozsvári zene-conservatorium 1881 ápril hó 10-én, vasárnap a városi vígadó nagy termében tartandó házi hangversenyére a következő műsor állapított meg 1) Mendelssohn, vonós ötös, (op. 87.) B-dur, Allegro vivace, Andante scherzando, Adagio e lento. Előadják: Nagy Gábor (első hegedű), Vajda Emil (második hegedű), Petelei István (első viola), Dr. Kürthy Sándor (második viola), Dobokay Kálmán (gordonka.) 2) Lichtig Adolf, Ave Maria (op. 7.) Kürtsolo; előadja: Halesch Frigyes. 3) Liszt, Faust-ábránd; zongor n előadja: Raucheinleint Antal. 4) Schumann, Esti dal (op. 85), alt-clarinete solo; előadja: Thumser György. 5) Rubinstein, Trio, (F-dur), Allegro, Andante, Allegro vivace. Előadják: Vizi Irma k. a. (zongora), Nagy Gábor (hegedű), Dobokay Kálmán (gordonka). Kezdete d. u. pontban 4 órakor.

Hazai hírek.

Sajtóper. A Gyulafehérvárt megjelenő „Fortschritt” című lap szerkesztője Herzfelder Béla sajtóperért indított Murath Albert ellen a „Gyulafehérvári Közlönyben” megjelent egy cikke miatt, és ugyancsak e lap kiadója Klüger ellen.

A m. kir. államvasutak igazgatósága intézkedett, hogy a Segesvár — Brassói vonalon, hol eddig csak gyors és tisztán személyvonatok közlekedtek, e hó 10-től kezdve minden irányban egy tehervonat személy szállítással is közlekedjék. Fentebbi naptól kezdve tehát, a Segesvár—Brassói irányban a 76 és a Brassó—segessvári irányban a 21 sz. vonat fog nevezett célra berendeztetni, mely előbbi még a múlt évben kiadott hirdetésekben kitüntetett 66 számú vonattól, utóbbi a 63 számú vonathoz birand csatlakozással. E vonatokhoz olecsobb vegyes vonati menefjegyek fognak kiadni, miáltal a mondott vonalrészén, eddig fenállott azon kedvezmény, mely szerint a személyvonatokhoz adtak ki ily jegyek, jövőre elesik.

Két paraszt legény, batyuval hátán s nagy bottal kezében, járta be a fővárosi szerkesztőségeket, azt mondván, hogy egyik költő, a másik meg művész, s azért jöttek Budapestre, hogy itt beálljanak az írói és művészi körökbe. A két legény testvér: Dömötör János és Ferencz, Győrmegeből. Iskolát nem végeztek; az egyik csinos verseket ír, a másik csinosan rajzol. Semmi pénzük nem levén, Jókai Mór mind a kettőt egyelőre elhelyezte a saját házában.

Magyarországon van a legtöbb költő. A bécsi spanyol követség a múlt hóban pályázatot hirdetett a Calderonról szóló legjobb magyar, lengyel és cseh költeményre. E hó 1-ig a határidőg harmezshárom költeményt küldetett be, és pedig tizenhét magyar, tizenkét cseh és négy lengyel. A költemények felett jury fog ítélni. Az osztrák-német költők ki voltak zárva e pályázatból.

Egy kihalt cseh zászlója került tegnapelőtt a nemzeti muzeum birtokába, a múlt héten elhalálozott özv. Depinyiné hagyatékából. E zászló a már rég feloszlott hajósmesterek csehének 1814-ben felavatott zászlója. A csehnek a napokban elhunyt Depinyiné volt utolsó tagja, kinek temetése alkalmával használták utoljára e zászlót, mely annak idejében 12,000 forintba került.

Tömeges megkegyelmezőések. A király, Rudolf trónörökös nézása alkalmából utasította az udvari kancellária útján a magyar igazságtügyi miniszert, hogy tegyen előterjesztést azok megkegyelmezésére nézve, kik először ítéltettek el s büntetésüknek már több mint fele részét betöltötték. Az igazságtügyi miniszter őfelségének ezen nagylelkű elhatározása folytán, meghagyta a kir. főügyészségnek, hogy szőlítse fel a kir. ügyészségeket, mikép, a megkegyelmezendők névjegyzékét f. hó 22-ig terjesszék

be. A kegyelmi kérvények Kozma kir. főügyészhez is beadhatók.

Vegyes hírek.

Chios szigete, hol a földrengés oly nagy pusztításokat tett, az aegaeumi tengeren fekszik az ázsiai szárazföldtől nem messze Lesbos alatt s Erythrae felszigetét szemben. Görög ne Szchio, török neve Szakiz Adaszki (gyanta sziget). Területe 19 négyzetögmértőföld. A szigetet hegyláncok vágják át, földje rendkívül termékeny s jól művelt. Éghajlata oly enyhe és kellemes, hogy a törökök az archipelágus paradicsomának nevezik. A sziget a hajdankorban olomszíni fehér eres márvánnyal szolgáltatott, s finom fazekas-agyagot. Mastix nevű gyantája, melyet a pistacia-fa izzad ki, ma is nevezetes, valamint híres bora, mely a malagaival egyrangú. Főterményei az említetteknek kívül füge, narancs, citrom, valamint selyem, gyapjú és olaj. A sziget lakosai részben törökök, részben görögök: számuk mintegy 40,000, az 1822-iki vér-fürdő előtt több volt 100,000-nél. Fővárosa Kasztró a keleti oldalon van, ezenkívül még 68 falu van a szigeten. A lakosok gyümölcsösök, csemegevel, gyapot- és selyemáruval kereskednek. A sziget egyetlen régisége, az úgynevezett „Homér iskolája,” vagyis az a hely, hol a költők atyja tanítványait állítólag maga köré gyűjtötte.

A magas sarku cipők áldozata. A múlt héten Berlinben egy katonatiszt sétált nejével a Bellalliance téren. Egyszerre a nő élesen felsikolt és ájtultan térje karjába dől. Midőn eszméletre hozták, a nő fájdalmasan panaszlá, czipőjének magas sarka aláfordult, és hogy igen nagy fájdalmaikat érez lábscsuklójában. Lakásukba vitetvén, az orvosi vizsgálat az alszár csont törést derítette ki.

A khioszi földrengést még súlyosabbnak mondják az utólag érkezett konstantinápolyi hírek, mint azt a távirati tudósítások jelentették. A szerencsétlenség még jobban sújtotta a szigetet, mit nemrég Ischiát, mivel a földrengés az egész szigetre, tehát 19 négyzetögmértőföldnyi területre kiterjedt és számos ház romba döntése mellett töméntelen emberáldozatot is követelt. Még ha tulzott is a táviratokban említett áldozatok száma, hogy t. i. 4000 embet halt meg s 40,000 ember maradt hajlék nélkül, mégis iszonyu lehetett a kár, melyet a földrengés okozott. Khiosz szigetének 1802-ben, mikor a törökök a görög lakosságot a lázadás miatt boszúból kardéltre hányták, 130,000 lakosa volt; de azóta nagyon megfogyatkozott s jelenleg alig van több 38—40,000 lakosnál, tehát, ha a távirati tudósítás igaz, minden ember bajléktalanná vált s minden tizedik meghalt volna, a mi mégis valószínűtlen. — Kusztró főváros legjobban szenvedett. A a távirat az itt meghalt emberek számát 1400-ra teszi, a mi könnyen megtörténhetett, mert a város akképen volt építve, hogy házai egymás fölött mintegy lépcsőzetet képeztek. Azt beszélik, hogy a sziget 70 faluja közül 30 elpusztult. A rengés még most is tart a szigeten. Az első heves lökést még Szira szigeten is érezték, valamint a kisázsiai száraz földön, Szmirnában is, de itt nem tört kárt. Az első lökés után következők rendesen gyöngébbek és hatástalanabbak, mint azt Ischiában és Zágrában is tapasztalták, azért nagyobb pusztulástól még a megújuló rengések esetére nem kell igen tartani. Növeli azonban a szerencsétlenség következményeinek súlyosságát az, hogy a hajléktalanoknak nincs élelmők s éhezveszésnek vannak kitéve, ha a török kormány nem intézkedik gyorsan segélyről.

Francesconi Párisban. Tegnap közlülk pár sorban a párisi levelelőrdó elleni merénylet. Ma a következő részleteket olvassuk e tárgyban: A bécsi Francesconi esethez hasonló gyalázatos rablás merénylet történt tegnapelőtt a Vivienne-i hotelban. Három nap óta ott lakott Delalain nevű belga, ki, hogy pénzt teremtsen, egy levélhordót csalt magához egy önmagához czimzett levél feladása által. Reboud levelelőrdó belépett szobájába és Delalain három tőrzsúrást ejtett rajta. Az első nyakán sebesít meg, a második ugyanazon irányban volt vezetve, de sikerült Reboudnak gyors mozdulattal megvédeni magát és csak fejét karcolta meg, a harmadikat kezével hárította el, de átszurta a csuklónál a bört. Szerencsére az ajtó nyitvamaradt. Reboud elfutott, hogy segítséget hívjon, kiknek sebeit mutatta. A vendéglősnél lármát csapott, mindenki a gyilkos után rohant, kit egy festő a petits péres téren tartott fen. Ezt egy lövéssel sebesít meg arcán, de még is fel lett tartóztatva. Midőn a gyilkos nem látott utat a menekvésére, önmagára lött revolverével és sebesült a kórházba szállított, hol másnap meg is halt. Reboud levélhordó sebe nehéz.

Németségország sűrűgyasztlása. Az 1872—79-iki közép átlag kimutatja, hogy a németek bizony nagy tisztelői Gambriusnak. Nem kevesebb mint 2000 millió liter sűrű fogyasztanak évenként: egy lélekre jut 90 kiter. Bajorhon legnagyobb részén ebben, mert ott egy személy átlag megiszik évenként 263 litert.

Pompeji a Sahara sivatagon. Egy angol mérnök, ki a Sahara sivatagon vasuti munkálatokkal foglalkozik, múlt hetekben a sivatag homokjában egy kis mecsetnek kupuláját

fedezte fel. Meglepetve e lelet által, számos munkást rendelt oda és rövid idő alatt nemcsak az egész mecsetet, hanem még hat jól megőrzött lakulázat is ásattott ki. E meglepő felfedezés további kutatásokhoz vezetett, s M. Carty írlandi nemes, ki hosszabb idő óta lakik Algierban, vég re kiderítte, hogy az elsllyedt város Credata volt. E várost a Cibadita török secta követői építették, kiket a tizedik században az orthodox arabok a pusztába űztek. A házak nagy szorgalommal és csinnal voltak építve, s lakói több évtizedeken át nyugodt békességben éltek. A 13-ik század elején az arabok részint vallásgyűlöletből, részint rablásvágyból véres hadat indítottak ellentük. A Cibaditok kénytelenek voltak verejtekkel alapított otthonukat elhagyni, és Saharának hozzáférhetlen részében egymás után 7 várost építettek. Elhagyott házaikban a sivatag homokja lett utódjuk, s végre egészen elönté azt. Ez eltemetett város leleteit nem hasonlíthatjuk ugyan a pompeji ásátásokhoz, azonban ezek is érdekes képet nyújtanak.

A „KELET” magántírázatai.

Bécs, ápril 7. A hitelbank közhírre teszi, hogy a legutóbb átvett 6 millió Tisza-sorsjegyet el van adva. A további 11 millió átvételének jogát egyelőre nem fogja igénybe venni.

Páris, ápril 7. A kormány elhatározta, hogy a Khumiros elleni expedícióhoz a kamarkától 6 millió hitelt fog kérni.

Sz. Pétervár, ápril 7. A hadügyminis-teriumban lényeges változás van készülöben.

London, ápril 7. Beaconsfieldnek ma éjjel rohamos ájulási rohamai voltak. A kórtünetek javultak.

Konstantinápoly, apr. 7. A Pol. Cor. jelenti: A porta hajlandó elogadni az európai hatalmaknak módosításait, ha Görögország leg-rövidebb idő alatt megelégszik azon engedményekkel, melyeket előterjesztettek. A költséges felszerelési költségek miatt a porta haladéktalanul kész átengedni a kijelölt területeket.

London, ápril 7. A Standard szerint a hatalmak határozatát szombaton adják át Athénben.

Páris, ápril 8. A pénzügyminiszter a senatusban említi, hogy Franciaország igyekezett az egyensúly helyreállítására, és hogy az ezüst és arany egyformán szerepeljenek. Ezért hívta meg a hatalmakat értekezletre. A kettős értéket (valutát) elfogadták Amerika, Németalföld, Olasz- és Spanyolország. Németországban hódítást tesz ezen elv. Belgium mellette nyilatkozott, és remélhető, hogy Anglia is hozzájárul.

Róma, apr. 8. A király határozata hozataláig a kabinet megmaradását rendelte.

Athén, apr. 8. Itteni követek Komundoros miniszterelnöknek átadták a hatalmak javaslatát és biztosítást, hogy elfogadás esetén örködnék végrehajtásán, visszautasítás esetére Görögországra magára hagyatják. A miniszterelnök megfontolásra rövid időt kér.

Pétervár, ápril 8. A cárgyilkosok pörének végtárgyalása ma kezdődött meg, még pedig meghívott korlátolt számú magasrangú közönség előtt.

Róma, ápril 8. A tegnapi kamara-ülésben a kormány külügyi politikáját rosszaló indítvány elfogadása folytán Cairolí a kabinet lemondását benyújtotta.

London, apr. 8. A nagy hatalmak Görögországnak megígért terület átadását biztosítják. Beaconsfield állapota rosszabbult.

Budapest, apr. 8. A senatus elfogadta az állam biztonságát veszélyeztető külföldiek kiutasítását.

Bécs, apr. 8. A király Suvalov orosz követet ma fogadta, ki III. Sándor trónraléptét tudatta, este diszlokoma volt a követ tiszteletére.

Csongrád, apr. 8. Az „Ellenörnek” távirják: Éjjel havazás volt, város helyzete kétségbeesítő, gátak alig bírnak még 1 láb vizet, áradás 3 hüvelyk. Erős északi szél korbácsolja a hullámokat.

Konstáninápoly, ápril 8. Chios szigeten a földrengés folyton tart, több mint 6000 ember esett áldozatul

Toulon, apr. 8. Hírlík hogy az ottani hajók és földközi hajóraj az algiri tengerpartra vitorlázik.

MAGYAR ORSZÁGGYÜLÉS.

(Magyar távirati iroda.) Budapest, ápril 8. A magyar aranyáradek conversója iránt tárgyalások folytatattak. Nem sokára befejezésük várható.

A képviselőház mentelmi bizottsága mai ülésében Ugron Gábor képviselő mentelmi jogát az „Ellenzék”-ben megjelent cikkekért ellene indított két keresetre nézve felfüggesztette.

CSARNOK.

Apróságok.

Egy társaságban színészek és színházi habituék között a nizzai színház égersől folyt a társalgás. Egyik berlini kisebb színház igazgatója, ki rendszeren tíres ház előtt jártszik, birtelen elgondolkodik. „Mi felett gondolkodik ön kedves igazgató ur?” „Azt fontolgatom, hogy minő üdvös, ha egy színházat minél gyorsabban ki lehet triteni; színházamban még két kijárat fogok alkalmazni, — felel az igazgató, „Kijá-

rást? ismétli egyik malitiosus hallgató elcsodálkozva, „inkább csináltasson még egy néhány bejárat.”

Élt egyszer Berlinben egy csinos fiatal varrónő, jól roszul, a hogy épen egy varrónő lehet. Minden vagyona volt egy varróegép „résztérfizetésre” és szerelem sóvár szíve. — Élete sokkal rendesebb volt mint rendesen a varrónőké, a menyiben nem látogatott sem tánczóórákat, sem más helyeket, hanem csupán öreg nagynénjét. Kik ösmerték, azt monák róla, hogy bizonyára már megtakarított magának egy csinos összeget ilyen életmód mellett. Egy este, midőn nényjéről hazament, észrevette Jusztin kisasszony, hogy egy fiatal ember kíséri lépteit. Egy oldalpillantással észrevette, hogy a fiatal ember szép. — És imo másnap még naplemente előtt ott látta ablakával szemben les fel sétálni fiatal emberét, folyton ablakát vizsgálva, a szomszédok egyuttal értésére adták, hogy egy csinos elegáns fiatal ember tudakozódott felőle.

Semmi kétség! Jusztin kisasszony szíve örömtől repes, a fiatal ember szerény „imádó.”

E kétségtelesség még bizonyosabb lett, mert a fiatal ember lángoló szerelmét levélben bevalja és engedélyt kér, hogy meglátogathassa. — Igen természetesen az engedélyt meg is nyerte.

Az első látogatás udvarias társalgás közt foly le.

Jusztin kisasszony tulboldog volt. Együtt mentek a színházba s minthogy a leány sokkal blszkébb volt szép kísézőjére se, hogy sem engdte meg, hogy érette is jegyet váltson; hisz annyit csak keresek magam is.

Fiatal párunk gyakran találkozott s Jusztin kisasszony valósággal az angyalok közt képzelte magát. Pár heti szerelmeskedés és sóvárgás után Schultze ur — így hívták a derék Seladont — egész komolyan házasságról kezdett beszélni.

„Csak fájdalom” — mondá tovább — arra vagyok kényszerítve, hogy olyan nőt válasszak, ki néhány száz tallért is lozhat a házhöz, legalább az első berendezésre.” „Oh kedves Oszkáróm” — felelt a leány tulboldogan, — hisz nekem négy ezer tallér atyai örökségem van, melynek most csak kamatját élvezem. Csupán varróegépet után nem tudnék így élni. A szomszédok csodálkoznak, hogy képes vagyok tisztességesen megélni, pedig kamataim folytán ez igen könnyű dolog. De erről senki sem tud semmit. Hisz csak nem mondhat el az ember ilyen ügyeket mindenkinek.”

„Tehát” — szolt Oszkár — „senki sem tudja ezt, még városi tanács sem?” — „Mit jelentsen e kérdés Oszkár?” — Mit jelentsen — szolt Oszkár fagyosan „azt, hogy én a városi adókövető bizottság tagja vagyok. A továbbiakról értesítik a kisasszonyt.”

— Oszkár, a drága, kedves Oszkár távozott — és Jusztin kisasszony néhány napra egy adóintést kapott 13 márká kamat adó fejében.

KÖZGAZDASÁG.

Maros-Vásárhely, 1881. ápr. 6. Üzleti hetiszemle.

A múlt heti szilárdabb hangulat e hét folyamán át is megmaradt. Buza a belföldi sztkéséget, rozs a külföld részére keresett s múlt heti árak söt prima minőségénél 5—10 kral több engedményeztetett.

Töröküzában a kínálat különösen későbbi szállításra élénk. Május-Juniusra 4.20—4.40 ig vásároltatott. Kész áru a különböző vasuti állomásoknál 4.15—25 itt helyben 4.35-ig fizetett.

Más terményekben alig volt nevezetesebb forgalom. Zab a helyi szükséglet fedezésén 5-ig vétetett.

A Magyar-Franzia Biztosító Részvény Társaság életosztályához 1881. évi márczius hóban benyújtott 349 ajánlat 804.200 frt tőkérről, kiállított 336 darab kötvény 717.800 frt tőkérről.

A folyó év első negyedében 1144 darab ajánlat nyújtott be 2,755.400 frt tőkérről és 936 darab 2,308.900 frt tőkérről szóló kötvény állított ki.

Mióta az életosztály működését megkezdte, az az 1880. február hó 1-től kezdve 4928 darab 12,060.000 frt tőkérről szóló ajánlat lön benyújtva és 4214 darab 10,131.600 frtról szóló kötvény kiállítva.

Biztosítási ajánlatokat elfogad és felvilágosításokkal szivesen szolgál a kolozsvári vezér-ügynökség; belmagyarutca Biasini-főle ház.

HETIVÁSÁR.

— Kolozsvárt, 1881 április 7. — A mai heti baromvásár igen látogatott a, forgalom — mint az álabbi számok is mutatják — jelentékeny volt. Eladott összesen 247 darab. Ök 27 drb, párja 190—310 frt; tejfés tehén 50 drb, párja 130—160 frt; meddő 98 drb, párja 110—140 frt; 2 éves borjú 20 drb; párja 70—90 frt; 1 éves 52 drb; párja 40—65 frt.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: BÉKÉSY KÁROLY.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)

Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.										Kocsárd—marosvásárhely											
Allomások		Gyors-vonat 2. sz.		Személy-vonat 4. sz.		Teher-vonat 42. sz.		Allomások		Gyors-vonat 2. sz.		Személy-vonat 4. sz.		Teher-vonat 42. sz.		Allomások		Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc			óra	perc	óra	perc	óra	perc			Minden nap	óra	perc	Minden nap
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05	Karácsonfalva	"	—	—	2	35	1	28	Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Czegléd	"	11	33	10	20	9	15	Balázsfalva	"	10	08	2	50	2	01	Kecze	"	9	46	4	36
Püspök-Ladány.	"	1	51	2	22	1	56	Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	2	28	Maros-Ludas	"	10	18	5	08
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3	16	4	30	5	25	Mikeszása	"	—	—	3	23	2	59	Maros-Bogát	"	10	29	5	19
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30	Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28	Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05
Várad-Velenceze	"	—	—	5	19	6	43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52	Nyárádtó	"	12	02	6	54
Fugyi-Vásárhely	"	—	—	5	30	7	05	Medgyes	"	11	02	4	11	4	37	M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18
Mező-Telegd	"	3	52	5	52	8	00	Eczel	"	—	—	4	30	5	08	Tövis—gyulafehérvár					
Elesd	"	—	—	6	10	9	03	Erzsébetváros	"	11	24	4	44	6	00	Allomások.		Vegy. von. 212 sz.		Vegy. v. 214 sz.	
Rév	"	4	27	6	34	10	00	Dános	"	—	—	5	04	6	39			Minden nap			
Csucsá (Vendéglő)	"	5	24	7	38	12	20	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09			óra		perc	
Bánffy-Hunyad	"	5	57	8	15	2	00	Segesvár	Elind.	12	11	5	32	—	—			óra		perc	
Sztána	"	—	—	8	36	2	34	Héjasfalva	"	12	26	5	50	—	—			óra		perc	
Egeres	"	—	—	9	00	3	20	Erked	"	—	—	6	28	—	—			óra		perc	
Magyar-Gorbó	"	—	—	9	14	3	42	Bene	"	—	—	6	50	—	—			óra		perc	
Magyar-Nádas	"	—	—	9	30	4	20	Kacsa	"	—	—	7	11	—	—			óra		perc	
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52	Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	—	—			óra		perc	
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20	Alsó-Rákos	"	—	—	7	56	—	—			óra		perc	
Apahida	"	—	—	10	36	6	00	Agostonfalva	"	2	04	8	18	—	—			óra		perc	
Kolozs-Kara	"	—	—	10	47	6	18	Kőpecz	"	—	—	8	26	—	—			óra		perc	
Virágosvölgy	"	—	—	11	28	7	26	Apáczá	"	2	24	8	51	—	—			óra		perc	
Gyéres	"	8	26	12	04	8	49	Mogyoros	"	—	—	9	04	—	—			óra		perc	
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41	Földvár	"	2	44	9	23	—	—			óra		perc	
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30	Botfalv	"	—	—	9	40	—	—			óra		perc	
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42	Brassó	"	3	25	10	12	—	—			óra		perc	
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00	Derestye Hétfalu	"	—	—	10	31	—	—			óra		perc	
Nagy-Enyed	"	9	16	1	27	11	00	Tömös	"	4	03	11	07	—	—			óra		perc	
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35	Predeal	Erkez	4	28	11	39	—	—			óra		perc	
T vis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34	Bukarest	"	10	35	9	00	—	—			óra		perc	

Kocsárd—marosvásárhely											
Allomások		Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.		Allomások		Vegy. von. 212 sz.		Vegy. v. 214 sz.	
		Minden nap	óra	perc	Minden nap			óra	perc	Minden nap	óra
Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00	Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Kecze	"	9	46	4	36	Kecze	"	9	46	4	36
Maros-Ludas	"	10	18	5	08	Maros-Ludas	"	10	18	5	08
Maros-Bogát	"	10	29	5	19	Maros-Bogát	"	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05	Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05
Nyárádtó	"	12	02	6	54	Nyárádtó	"	12	02	6	54
M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18	M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18
Tövis—gyulafehérvár											
Allomások.		Vegy. von. 212 sz.		Vegy. v. 214 sz.		Allomások.		Vegy. von. 312 sz.		Vegy. v. 316 sz.	
		Minden nap	óra	perc	Minden nap			óra	perc	Minden nap	óra
Tövis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20	Tövis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3	11	9	10	Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—	Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—
Árad	Erk.	11	50	—	—	Árad	Erk.	11	50	—	—
Kapus—nagyszében											
Allomások.		Vegy. v. 312 sz.		Vegy. v. 316 sz.		Allomások.		Vegy. v. 312 sz.		Vegy. v. 316 sz.	
		Minden nap	óra	perc	Minden nap			óra	perc	Minden nap	óra
Kapus (vendéglő)	"	11	10	4	25	Kapus (vendéglő)	"	11	10	4	25
Nagy-Selyk	"	11	49	5	02	Nagy-Selyk	"	11	49	5	02
Ladamos	"	12	34	5	45	Ladamos	"	12	34	5	45
Vizakna	"	1	14	6	23	Vizakna	"	1	14	6	23
Nagy-Szeben	Erk.	1	41	6	50	Nagy-Szeben	Erk.	1	41	6	50
Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.											

Sz. 3394—881.

Másolat.

Sz. 1384—1881.

polg.

Árlejtési hirdetés.

A csucsá n. károlyi megyei uton 77—78 klmtr közti fafelzetű kőhid építése és ugyanszon kilométer közti kőboltos áteresz kijavítása f. hó 27-én d. e. 10 órakor a megyeházánál megtartandó szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 554 frt 19 kr. o. é.

Árlejtési szándékozók 5 százalék bánatpénzt kötelesek előre letenni, melyet vállalkozó, a vállalati összeg 10 százalékra kiegészíteni tartozik.

Terv és részletes feltételek az aljegyzői irodában megtekintethők.

Kolozsmegye alispánjától,
Kolozsvártt, 1881. ápr. hó 2-án.

Gyarmathy Miklós s. k.
alispán.

Sz. 3393—881.

Másolat.

Árlejtési hirdetés.

A választ-hidalmási megyei uton 3—4, 8—9 és 11—12 klmtr. közt fekvő hidak újból építése és kijavítása f. hó 27-én d. e. 10 órakor a megye házáánál megtartandó szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 702 frt 88 kr. o. é.

Árlejtési szándékozók 5 százalék bánatpénzt kötelesek előre letenni, melyet vállalkozó, a vállalati összeg 10 százalékra kiegészíteni tartozik.

Terv, költségvetés és részletes feltételek, az aljegyzői irodában megtekintethők.

Kolozsmegye alispánjától,
Kolozsvártt, 1881. ápr. hó 2-án.

Gyarmathy Miklós s. k.
alispán.

Sz. 3240—881.

Másolat.

Árlejtési hirdetés.

A kolozsvár-zilahai utvonalon a 25 számú kőhid fafelzetének kijavítása f. hó 27-én d. e. 10 órakor a megyeházánál megtartandó szóbeli árlejtésen ki fog adatni.

Kikiáltási ára 500 frt 20 kr. o. é.

Árlejtési szándékozók 5 százalék bánatpénzt kötelesek előre letenni, melyet vállalkozó a vállalati összeg 10 százalékra tartozik kiegészíteni.

A részletes feltételek és költség számítás az aljegyzői irodában megtekintethők.

Kolozsmegye alispánjától,
Kolozsvártt, 1881. ápr. hó 2-án.

Gyarmathy Miklós s. k.
alispán.

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék, mint birtokrendezési bíróság részéről közhírré tétetik, miszerint oláh-kocsárdi birtokos Mózsa Lajos és érdektársai által Oláh-Kocsárd község többi birtokossai ellen nevezett község határtagositása megengedhetősége iránt folyó 1881. év márczius hó 11-én 1384. polg. szám alatt beadott kérvény következtében tárgyalási határnapul idei május hó 9-én délelőtt 10 órára Oláh-Kocsárd község házához tüzetik ki, mikorra Oláh-Kocsárd község összes birtokosai és érdekeltek jelen hirdetmény útján oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a jelen szám alatt beadott eredeti kérelem egyik példányát e kir. törvényszéknél a hivatalos órákban megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1881. márczius 19-én tartott üléséből.

(197)

3—3

Becsületes, igyekvő házalóknak,

kik kisebb városokat és falvakat beutaznak, egy hasznos

mellék-kereset

(ajánlati czikk, mely mindenütt igen könnyen eladható), minden pénz és kockázat nélkül kínálkozik. — Értekezhetni levélben csak I. K. 555. jegy alatt G. L. Daube et Co. in Frankfurt a. M. (180) 2—3

Meghívó közgyűlésre.

Az „Erdélyi Pincze-egylet”,

mint kereskedeimi részvénytársaság

tizedik rendes közgyűlését

f. évi ápril 14-én d. u. 4 órakor, a kisegítő pénztár helyiségében tartja meg. A tárgysorozat a t. cz. részvényeseknek, postai uton, külön megküldetett. A részvényes urak felkértemek, hogy a gyűlést megelőzőleg 1 nappal déli 12 óráig részvényeiket az egyleti irodába (Takarék-pénztári új épület, udvar 1-ső emelet) letenni méltóztassanak; egyszersmind figyelemükbe ajánlatik, hogy az alapszabályok 13 §. szerint, a közgyűlés megtartására, „a kibocsátott és befizetett részvényeknek legalább 1/4 részét képviselő 20 részvényes tagnak jelen kell lenni.”

Kolozsvártt, 1881. márcz. 21.

Az igazgató választmány.

Évente hat huzás.

6 Huzás.

Ingatlanokban biztosított

6 Huzás.

3° Zaloglevél-sorsjegy à 100 frt

a cs. kir. szabadalmazott osztrák földhitelintézetől
évi hat huzással mindenkor

Főnyeremény 50,000 forint.

A legkétségtelenebb biztosságú nyereményi kilátást nyújtja, miután minden 100 frt névleges értékű kisorsolt zaloglevéllel még egy jutalék-élvezeti szelvény is jár, a mely a kisorsolásig minden huzásban részt vesz és értéke már ma 30—35 forintba szabattik.

Ezen legelőnyösebb Zaloglevél-sorsjegyek, melyek eléggé nem ajánlhatók, egyuttal egyike a legelőnyösebb sorsjegyeknek Osztrák-Magyarországban, egyetlen sorsjegy mely agio reáfizetés nélkül kapható és mind e mellett biztossággal számíthatni ezen rendkívül értékes papírnak értékelkedésére. — Pontosan kiszámítva ezen sorsjegy

9°/₁₀-os kamatot hajt.

miután az évi 6 igérvény értéke, darabját csak 1 frttal számítva 6 frt, a kamat 3 frt, tehát 9 frt járulék áll elő.

Mi ezen sorsjegyeket pontosan a hivatalos napi árfolyam szerint (most 100 frt) adjuk, bérmentve járulék és költség nélkül, havi részletfizetésre is,

10 részlet à 10 frt = 100 frt

egy utolsó részlet per 5 frt

összesen tehát 105 frt összegért

10 frtnyi részletfizetésnek a vevők kívánataira évi 4¹/₃ % ért a sorsjegyeket letétbe tartom. Igérvények a közelebbi huzáshoz 1881. ápr. 15. 1 frt és bélyeg.

(134) 5—5

NYITRAY és TÁRSA

Budapest,
Dorottya-utca 6 szám.

A jutalék-kölcsöntörlesztések, községek, testületek, nevelőintézetek, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek, gyűmölcsöző alapítókéül, továbbá ietépnyúl és katonatiszti házassági óvadéku használhatók (alapszab. 86. §.)

Legteljesebb biztosság!

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.